

Blogg 1/2023

Mot en hållbarare gödsling av trädgårdsväxter

Nina Sevelius
Utvecklingschef för trädgårdsproduktion
ProAgria SLF

Jordgubben är det bär vi producerar överlägset mest i Finland och också det bär vi finländare främst förknippar med sommaren. I Finland producerar vi årligen runt 16 miljoner kilogram jordgubbar och det betyder alltså att vi äter drygt 3 kilogram inhemska jordgubbar per år per person. Förutom våra inhemska jordgubbar importerar vi över 5 miljoner kilogram jordgubbar (färska + frysta), de flesta år har vi exporterat endast några tusen kilogram. Konsumtion är väldigt säsongbetonad med höjdpunkt i juli. Jordgubbarna har många positiva hälsoeffekter, de innehåller rikligt med C-vitamin, antioxidanter och fiber.

För att producera dessa läckerheter behövs det en input av bland annat näringsämnen – flera kilogram jordgubbar per hektar behöver mera näringsämnen. I trädgårdsproduktionen odlar man ofta med stora produktionsinsatser per odlad areal samtidigt som man får en hög skörd och vanligen även mera inkomster per odlad areal, detta gäller även jordgubbar. Då man använder sig av stora insatser av näringsämnen betyder det såklart att detta kostar men dessutom så finns det en risk att en del av näringsämnena vi gödslar med rinner ut i naturen där de har en negativ inverkan på flera olika sätt. Bland annat ökar användningen av mineralgödsel utsläppen av växthusgaser och dessutom så ökar eutrofieringen ifall en del av näringsämnena rinner ut i vattendragen. Konsumenterna tenderar allt mera att göra miljövänliga val och att gödsla miljövänligt kan i framtiden bli en viktig konkurrensfördel för odlaren.

InNoBaHort-projektet är ett NordForsk projekt och ett Nordiskt Baltiskt samarbete med deltagande organisationer förutom från Finland (SLF och LUKE) även Estland, Litauen, Norge och Sverige, projektet startar i mars 2023. Projektet jobbar förutom med optimerad gödsling även med att minska användningen av växtskyddsmedel genom att förbättra prognosmodellerna, utvärdera alternativa bekämpningsmedel samt utvärdering av sorter. En modell för optimerad gödslings av jordgubbar kommer att utvecklas tillsammans av Svenska Lantbrukssällskapens förbund (SLF, ProAgria), Naturresursinstitutet Luke och Estonian University of Life Science.

Vi behöver mera forskningsresultat för att påvisa på vilket sätt man kan minska användningen av gödsel samtidigt som man garanterar att man får en tillräcklig skörd av bra kvalitet. När det gäller gödsling av jordgubbar så är målsättningen för InNoBaHort - projektet att odlaren i framtiden skall ge jordgubbarna de näringsämnen de behöver i rätt mängder vid rätt tidpunkt så att alla näringsämnen som tillförs jordgubbsodlingarna också tas upp och används av jordgubbsplantorna. För att möjliggöra detta kommer vi att utföra olika typer av analyser både av odlingsmarken och av jordgubbsbladen på flera odlingar och på flera olika jordgubbssorter. Som resultat av projektet hoppas vi att kunna ge

anvisningar om vilka analyser och när som är nödvändiga för en mera preciserad och hållbar gödsling.

Tidigare forskning har visat att jordgubbsbladen ofta innehåller betydligt högre näringsmängder än vad plantorna behöver. Vi antar att odlarna med hjälp av noggrannare bladanalyser betydligt kan minska på gödslingen utan att skörden skulle påverkas. Projektet kommer även att utvärdera ifall det finns jordgubbssorter som behöver mindre gödsling än andra. Genom att analyser näringsämnen i bladen kan odlaren använda sig av mera preciserad gödsling och ge jordgubbarna just de näringsämnen de behöver och inget därtöver. En målsättning är också att sprida kunskap om bladanalysernas fördelar och projektet kommer förutom att informera skriftligen också att ordna en workshop om bladanalyser i Finland.

Är du som jordgubbsodlare intresserad att vara med i projektet så kontakta undertecknad för mera information.

Nina Sevelius
Utvecklingschef för trädgårdsproduktion, SLF
nina.sevelius@slf.fi
043 824 8705